

بررسی تأثیر تزریق زیرجلدی نرمال سالین بر درد زایمان ناحیه تحتانی کمر

کتایون و کیلیان* (M.Sc)، معصومه داودآبادی (M.Sc)، صادق صمدی (M.Sc)

دانشگاه علوم پزشکی اراک، دانشکده مامائی پرستاری سردشت

چکیده

سابقه و هدف: اغلب زنان، تجربه لیبر را دردناک توصیف کرده‌اند. با سیری در تاریخچه کاهش درد در می‌یابیم که تا کنون روش‌های زیادی برای مقابله با آن پیشنهاد شده است؛ ولی کاهش درد با استفاده از دارو با اثرات نامطلوب روی سیستم تنفسی نوزادان و در بعضی دیگر با اثرات نامطلوب در مادر همراه بوده است. لذا امروزه توجه محققان بر استفاده از روش‌های کاهش درد غیردارویی متمرکز شده است، زیرا این روش‌ها ساده و بی‌خطر برای مادر و جنین محسوب می‌شوند. این روش‌ها متنوع بوده و تنوع آن‌ها گویای این واقعیت است که درد در همه افراد یک‌سان درک نمی‌شود، زیرا عوامل مختلف از جمله سن، جنس، اضطراب، تجربه درد و غیره روی درک درد مؤثر است. لذا شناخت تنوع و روش‌های کاهش درد ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به اهمیت این مسأله محققین پژوهش حاضر را با هدف بررسی اثر تحریک ناحیه دردناک ساکروم با نرمال سالین بر روی درد این ناحیه با استفاده از تئوری دروازه درد، انجام دادند.

مواد و روش‌ها: این تحقیق یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی یک‌سوکور بود که تعداد ۱۴۶ داوطلب به روش غیرتصادفی آسان نمونه‌گیری شدند، که ۷۳ نفر به طور تصادفی در گروه مورد و ۷۳ نفر در گروه شاهد قرار گرفتند. قبل از شرکت در تحقیق، فرم رضایت‌نامه کتبی توسط داوطلبان امضاء شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه، خط‌کش درد، سرنگ انسولین، نرمال سالین و چک لیست درد بود. پس از تعیین محل تزریق در چهار ناحیه ساکروم (۰/۱cc) نرمال سالین در هر ناحیه، تزریق و در گروه شاهد تزریق خشک انجام شد. سپس شدت درد در دقایق ۱۰، ۳۰، ۴۵ و ۹۰ پس از تزریق در هر دو گروه با استفاده از مقیاس عددی دیداری درد مقایسه شد. برای تحلیل داده از آزمون مدل‌های خطی (Generalized estimation equation) و χ^2 با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و Stata انجام شد. یافته‌ها: مقایسه میانگین شدت درد دقیقه ۱۰ نرمال سالین با دقیقه ۱۰ گروه شاهد اختلاف معنی‌داری را در جهت کاهش درد گروه نرمال سالین نشان نداد. در این مقایسه، شدت درد در دقایق ۳۰، ۴۵ و ۹۰ پس از تزریق نیز معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که تزریق زیرجلدی نرمال سالین در کاهش درد مؤثر نمی‌باشد. بهره‌گیری از یک روش خاص برای کاهش درد ممکن است مؤثر واقع نشود و شاید بتوان گفت ترکیبی از روش‌های جایگزین کاهش درد باید در نظر گرفته شود.

واژه‌های کلیدی: درد زایمان، نرمال سالین، ساکروم، تزریق زیرجلدی، سیر زایمان

مقدمه

خلفی قطعه نخاعی سینه‌ای دهم و کمری یکم عصب می‌گیرند [۱]. بعضی از تکنیک‌های کاهش درد مثل تحریک ناحیه ساکروم یا ماساژ یا تزریق موضعی در این ناحیه، انتقال درد به شاخه

بسیاری از زنان در طی اولین مرحله زایمان از درد قسمت تحتانی کمر رنج می‌برند. پایان‌های پوستی این قسمت از شاخ

* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۸۶۱-۴۱۷۳۵۰۴-۹، فاکس: ۰۸۶۱-۴۱۷۳۵۰۴، E-mail: cattyv2002@yahoo.com